

קובץ

הערות ובירורים

בתורת

כ"ק אדמוייר הכ"ם

בפשש"ם, רמב"ם, נגלה וחסידות

שייפ לך לך - זי מראחxon
גליון אי' (תרע"ז)

יצא לאור ע"י

תלמידי ביהמ"ד דמוסד חינוך אחהדי תונת

417 טראי עוזענינו ברוקלין, ניו יארק
שנת חמישת אלפים ושבע מאות וחמשים וחמש לבריאה
שנת הקהל

פָתָח - דְבָר

* * *

הננו בזאת לחדש היישנות החווצאה לאור של "קובץ הערות וביאורים אהלי תורה", בתורת נשיאנו כ"ק אדמור' הכהן.

ידעו גודל העניין של לימוד תורתנו של נשיא דורנו, וככלשונו הקדוש בהיום יום כ"ד סיון: "ההתקשרות האמיתית היא ע"י לימוד התורה כשהוא לומד המאמר הנסיבות שלי, קורא את השיחות... הנה בזאת הוא ההתקשרות...",

ואם בימים כתיקונים הדברים אמרוים עאכ"כ ובמשנה תוכנן בזמןינו אנו, שלענינוبشر נראת שלרגע קטן כו', צריך להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בלימוד ועיוון בתורתנו של נשיא דורנו וככברואר באורך ובפרטיות בשיחות ומכתבי קודש דשנת השיעיות. [ולהעיר גם משיחת ש"פ שלח (תורת מלחמת השיעיות ע' 108) "ענין ההשתתפות ברוחניות כדאיתא בספר מאור עינים בשם הבעש"ט, שענין השתתפות ברוחניות הוא ע"י לימוד תורה של הצדיק שבה הכנסיס כל עצמותו (אויף דעתו ערך זיך אפגעגעבען, און אין דעתם האט ערך זיך אוועגעגעגעבן...), ומהז מהבן שגן ע"י לימוד תורה של כ"ק מ"ח אדמור' ענין השתתפות ברוחניות, ניתוסף כוח ועווז בהתקשרות ובקיים שליחותו כדבעי", וראה אגרות קודש ח"ג ע' רמא ואילך, ובכ"מ].

ובפרט שנצטוינו בחתוועדות האחורה דשבת זו ש"פ לך לך היטשניב (סח"ש ע' 3-82) שי"יהי לך לך בלימוד התורה לאפשר לה, ושיעיות מיוחדת לדורנו זה דור האחורה של הגלות ודור הראשון של הגאולה כולל בעניני הגאולה ומשיח צדקנו" ובטח כא"א ישתתף בשקו"ט וכו' בתורתנו של נשיא דורנו וכפי שריאנו ושמענו מכ"ק במשך השנים גודל החביבות והყירק להערות וشكוו"ט בשיחותינו הקי', וגם תבע זה ריבוי פעמים מהתמים ואנ"ש המקושרים שיחיו. הרי בודאי שזו נכלל בידרכיו אשר הורנו ונлеч באורחותינו נס"ו, וזה יזרז תיכף ומיד הקיצו וכו' ונשיא דורנו כ"ק אדמור' הכהן בראשנו וישמענו נפלאות מתורתנו של משיח תורה חדשה מأتاي תצא.

*

ברכת "יהי המלך"
המערכת.

ש"פ לך לך - ז' מרחשון

היתנסנ"ה

*

גלוון א' (תרע"ז)

* * *

תוכן העניינים

עניני גאולה ומשיח

4	מצוות אין בטילות לצדיקים
	גלה
6	הערות על ספר בית המקדש השני
7	בגדר מצוות בנין ביהם"ק
	חסידות
8	בגדר בנין ביהם"ק (על"פ חסידות)
9	מעשה הצדקה ועובדות הצדקה
	שונות
13	האם אכלו מצוות ביצויים עד קי"ס
13	רक יפה - קליפה
14	שופר המשכה - הعلاה
14	ה' דברים שחרשו בבית שני
15	ר"ש = רב ששת
15	ונוגה לאש תהייו
16	תורות תלמידי הה"ם בספרי חב"ד

* * *

מספר הטל-פאקס לשולח העורות: 59-48-771-718

הבאקס לשים העורות בבית חיינו - בית משיח 770, נמצאת לצד
צפונו של הספרי לעניני גאולה ומשיח, במערב.

עַדְיָה גָּאֹלָה וּמִשְׁיחָה

מצוות אין בטילות לצדיקים

הת' יוסף יצחק סילברמן
- חות"ל - 770- קבוצה -

א. בשעריו גאולה ח' ימות המשיח עמי שי"ג-ד הקשה מסוגית הגמי' במשי' נדה שא: דמברואר שם דרי' יוחנן ס"ל דמוור לקובר אדם שמת בכלאים וכדכתיב במתים חופשי כיון שמת אדם נעשה חופשי מן המצוות - אלא דס"ל מצוות בטילות לעיל, ואילו במשי' סנהדרין דף צ: מביא ר' יוחנן מקור לתחיית המתים מן התורה מדכתיב ונתתם ממננו את תרומת ה' לאחרון הכהן וכי אהרון לעולם קיים וכוי' אלא מלמד שעטיד לחיות וישראל נתנוינו לו תרומה וכו' - אלא דס"ל לר' יוחנן מצוות אין בטילות לעיל (מזה שיתנו תרומה לאחרון הכהן לעת"ל). וע"ש מה שתירץ.

ב. ובקבוצ שיעורים (ח"ב סי' כ"ט), ובעורך לנור (נדח שם) תירצו דבמשי' סנהדרין מיيري בתקופה ראשונה דימות המשיח דרך צדיקים יקומו אז לתחיית המתים ואז לכוי' מעמידות אין בטילות עדין, משא"כ במשי' נדה מיירי בתקופה שנייה דמוור לקובר אדם שמת בכלאים, הויאל דכשהאדם יקיים לתחיית המתים בתקופה שנייה, יהיו מצוות בטילות.

ג. והנה לכאורה צ"ע בתירוצים דסוף סוף הרי לצדיקים שיקומו בתקופה הראשונה (שאז מצוות עדין אין בטילות) - יהיו אסור לקובר בכלאים, ודילמא אף הוא מן הצדיקים הגדולים שיקומו בתקופה ראשונה ואז עדין יהיו חייבים במצוות?

ואף שבאיסורים קייל דחולcin אחר הרוב, וא"כ מכיוון שרוב בני אדם לאו צדיקים גדולים הם (ראה תניא פ"א), יהי מותר לקובר אדם שמת בכלאים דמסתמא לאו צדיק גדול הוא, אבל לכאהורה כשהאדם מת בבית היל קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי וא"כ עדין נחש שמא הוא מן הצדיקים הגדולים (הנסתורים) - וספק דאוריתא לחומרא - ולמה סתם הגמי' במשי' נדה מבלי לחלק צדיק גדול אסור לקובר בכלאים?

ד. וראיתי בקובץ הערות ובאיורים (תשנ"ב פ' וירא) דר"ל דמכת הקושיה הניל, באמות צרייכים לתרץ כמי"ש בשעריו גאולה (דھכוונה במצוות בטילות לעיל הוא שהציווי להאדם יתבטל הוואיל שמציאותו של האדם יהיה אי עם הקב"ה ורצוינו, ורק שבדרך מילא יתקיימו המצוות מצד המציאות של המצוות),

ולכן צדיקים גדולים שתמיד היו מצויותם אי עם הקב"ה באמות יתבטלו המצוות בשビルם מיד כשיקומו בתקופה הראשונה עכ"ז.

אולם צ"ע בזה דמסתימת לשון התניא (אגה"ק סס"ו) דמ"ש רוז"ל מציאות בטילות לעיל היינו בתחיתת המתים אבל לימות המשיח קודם תחיה"מ אין בטילים, משמע דכל אדם אפילו צדיק לא יתבטלו המצוות בתקופה הראשונה קודם תחיתת המתים.

ה. והנה עי' בשיחת כי"ק אדמור"ר הכ"מ חי"י אלול הש"ט באמצעותות ד' ווז"ל:

ובקדמה - שינויים כאלה שפוחדים שלאחרי ההסתלקות נעשה "במтиים חופשי", אבל האמת היא שלא על כלום נאמר "במтиים חופשי" כמובואר בס' חסידים סי' תשכ"ט שצדיקים שנקראים חיים אפילו במיתתם (ברכות י"ח) אינם כשר מתים (כל אדם) שהם חופשי מן המצוות, אלא גם לאחרי ההסתלקות יש להם כל החיובים כמו שהיו. עכ"ז.

וע"ע שם שmbיא ראי' לזה ממ"ש בغمרא (כתובות ק"ג) שלאחרי ההסתלקותו של רביינו הקדוש hei בא לבתו בכל ערב שבת לקידוש החיומ ובס' חסידים (שם) מוסיף שהי' "פורט את הרבים (בני הבית) ידי חובתן בקידוש היום" (אף שמי שאינו מחויב בקידוש היום, אינו יכול להוציא י"ח את החייבים כמובואר בשו"ע אדרה"ז סרע"א ס"ז) - כיון שרביבנו הקדוש-אינו בכלל שאר המתים שהם חופשי מן המצוות, אלא יש עליו החיובDKידוש היום (וככל שאר החייבים) כמקודם.

ועי"ש בהערה 14 שדייק שמי"ש במס' נדה "כיון שמת אדם נעשה חופשי מן התורה ומן המצוות", הכוונה הוא "אדם" ד"קיא, משא"כ צדיקים שהם בדרגת נעלית וכו'.

ו. וע"פ כל הניל מיושב ומבוואר תירוץ הקוי"ש והעורך לנר דבמס' סנהדרין מيري בתקופה ראשונה שאז לכ"ע מצוות אין בטילות, ובמס' נדה מيري בתקופה שנייה שמצוות בטילות.

ואה"נ רק מי שיעודעים שהרי הוא "אדם" סתום ולא צדיק גדול או מותר לקוברו בכלאים, אבל צדיק גדול באמת אסור לקבור בכלאים דין אומרים "במתים חופשי" לגבי צדיקים גדולים וכמבוואר לעיל.

הערות המערכת: ראה בכל הניל "קובץ אהלי תורה וחברות כי בשער ענייני גאולה ומשיח בתחילתו.

* * *

ג ל ה

הערות על ספר בית המקדש השני

הרבי יהודה קעלער
- מה"ס מנהת יהודה וירושלים -

זה עתה בא לידי ספר בית המקדש השני לר' שלום דוב שטיינברג וראיתי להעיר עליו באיזהו מקום.

בעמוד 50 כתוב תחת הכותרת "בית אבטינס והמקווה שעל שער המים"
"מעל שער המים הייתה עליי כמין אכסדרה, שעמדה על שני עמודי שיש שהיו סמוך לשער מבחוץ. ופתחה הייתה לצד הר הבית, ושם היו הכהנים שומרים בלילה, ומדריגות היו מבחוץ לעלות לאכסדרה זו: (מדות ו' א', וראה להלן בבית הניצוץ)".

וזהו לכארה היפך גمرا מפורשת במס' תmid כ"ו ע"ב דקביי,
בית אבטינס ובית הניצוץ איבעיא להו עלילות ממש הו או דילמא דהוא גביהה .. בעליות תא שמע דתנו שכפוף כמין אכסדרה היי
עללי בניין על גבה וכי אלמא דעתיות ממש היו (דהיינו עם בית תשミニש מתחלתיה) אלא שהיו בנויין ע"ג עמודי שיש.

וממשיך שם "בעלוי זו הייתה מקוה הבוני בחוץ, שם שם היו טובלים הכהנים לפני שנכנסו לעבוד בבית המקדש", וכו'.

והנה משנה מפורשת היא בתמיד ובמדוות שהכהנים העובדים היו שנים בבית המקדש שבחפזו ושם היו טובלים לפני שיבוא הממונה ולא במקואה שעיג שער המים שבדרו.

בעמוד 58 הלשכות שבחפזו "במשנה (שם): שבדרום [נ"א שבחפזו] לשכת העז, לשכת הגולה, לשכת הגזית, לשכת העז. אמר רבי אליעזר בן יעקב שבחתימת היתה משמשת.ABA שאול אומר לשכת כהן גדול, והיא היתה אחורי שתהין.. והמשנה מתחלת למןות את הלשכות מצד מזרח (בדלעיל) והיינו שלשכת העז היתה בקרן מזרחית צפונית והיא הייתה פתוחה לחיל, וסמכה לה כלפי דרום לשכת הגולה, כשהיא פתוחה לעזרת ישראל. וסמוך לשניהם למערבן לשכת הגזית (מהר"ם קזיס)".

ואמנם הר"ם קזיס בעצמו תחילת הביא שחייב מערב למזרח
ורק הביא שיטה זו שחייב ממזרח למערב עפ"י ציר שhei לא
מציר הכללי של הרמב"ם אשר בטעות יסודה, וכפי שהעיר שם
המחדר הר' אברהム סופר בהערה 21 וא"כ נפל כל היסוד וגם
 Mahar"m קזיס כתב שזהו דוחק גדול.
* * *

בגדר מצוות בניין ביהמ"ק

הת' יוסף יצחק סילברמן
- תות"ל 577 קבוצה -

כתב הרמב"ם בראש הל' מלכים זז"ל: שלש מצוות נצטו ישראל
בעת כניסה לארץ, למנות להם מלך וכו' ולהכרית זרעו של עמלק
וכו' ולבנות בית הבחירה שנאמר לשכנו תדרשו ובאת שמה עכ"ל.

והקשר במפרש הרמב"ם דלאורה ישטיירבה הרמב"ם דחורי פסק
בריש הל' בית הבחירה זז"ל: מצוות עשה לעשות בית לה' מוקן
להיות מקריבים בו קרבנות וחוגgin עליו שלוש פעמים בשנה
שנאמר ועשו לי מקdash וכו' עכ"ל.

הרוי דהמקור למצות בניין ביהמ"ק הוא מהפסיק ועשוי לי מקדש
ולא מהפסיק לשכנו תדרשו ובאת שמה? (ועיי לקו"ש חט"ז תרומה
(א)).

ולבואר זה ייל נוראה בזה (ובאופן אחר קצר) בס' אפיקי מים להר"ג הרימ"מ שי קלמנסוו, קובץ דברי תורה בשם הגראייד סאלאויציך) דבוחך דיןא דבנין ביהמ"ק איכא תרי דיןים:

דין א' על הגברא להשתדל ולעשות פעולות לבנות בית מוכן לה' להיות מקריבים בו הקרןנות וזה לומדים מהפסקוק ועשו לי מקדש. ודין ב' בהחפצא שציריך להיות חפצא ומציאות של בית המקדש בה"י מקום אשר יבחר ה"י ודין הב' רק חל כשהבית נבנה ונשלם, וזה לומדים מהפסקוק לשכנו תדרשו ובאות שמה.

ועפי"ז נמצא דכשהרמב"ם בראש הל' מלכים הביא הפסוק דלשכנו תדרשו ובאות שמה, דהכי פירושו: דבחסדך ד' המצוות שנצטו ישראל בשעת כנישתו לאرض, קודם ציריך להיות מינוי מלך וכਰיתת זרעו של עמלק ולאח"ז ציריך להשליט בנין בית המקדש. אבל גם לפניו מינוי מלך וכריתה זרעו של עמלק יכולם לעשות פעולות להשתדל לבנות ביהמ"ק, אבל קפידת התורה בסדר קיום הגי מצוות הוא בקשר לכך דין הב' דלשכנו תדרשו ובאות שמה, שהשלימות זרעו של עמלק, ולא בקשר לדין הא' דועשו לי מקדש. ודוק".

* * *

ח ס י ד ו ת

- - - - -

בגדר בנין ביהמ"ק (ע"פ חסידות)

- הנ"ל -

וע"פ הנ"ל יש לבאר דהנה עה"פ ועשו לי מקדש ושכנתיו בתוכם ארז"ל בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך כל או"א מהם. והיינו שכל יהודי חייב לעשות עצמו למציאות של "ביהמ"ק".

ויש לומר דaicca בזה ב' בחינות:

בחינה הא' הוא עבודת האדם להשתדל ולעשות פעולות לכוף את נפשו הבהמיית לקדושה - להיות כלי להשתראת השכינה. וזהו"ע ועשו לי מקדש. ועשו מלשון עשי' וכפוי שציריך לכוף את הנה"ב

שגם הוא ירצה לעשות רצון ה' ואז יהיה "וועשי" - לשון רבים, שהנה"א והנה"ב עיניהם עושים כל' וביהם"ק להשתראת השכינה.

ולאח"ז איכא בחינה הב' לשכנו תדרשו ובאת שמה שזהו שלימוט הבניין שהיהודי נתהף למציאות של קדושה וחפツה דביהם"ק.

ובחינה הב' בא בבחוי מתנה מלמעלה "כי אם אל המקום אשר יבחר" אחרי עבודת התנתן באתגרותה דلتתא דוושו לי מקדש.

ועפ"ז יש לבאר (וראה כתבי ר' אייזיק ח"א) הא דדייק הרמב"ם בראש הל' מלכים וכותב ז"ל: **ולבנות בית הבחירה** (ועד"ז קרא הרמב"ם להחלכות המדברים בבנייןbihem"k הל' בית הבחירה). ואילו בהל' בית הבחירה מביא המקור לבניין הבית מהפסוק ועשו לי מקדש (וא"כ היל' לקרו הל' בית המקדש ולא הל' בית הבחירה), ועפ' הניל' מובן, כי הרי העניין של ועשו לי מקדש זהו רק התחלת העבודה להשתדל לבנות ביתו שהוא בית השכינה, ואילו שלימוט בניין הבית מתבטאת בזה שהוא בית הבחירה, בית שענינו הוא קיומ רצון ה' שברצונו העצמי בחר (בבחירה העצמית) בישראל ושיהי להם בפועל מקום אשר "לשכנו תדרשו ובאת שמה".

ויה"ר שזו כבר לבניין בית המקדש השלישי בגאולה האמיתית והשלימה בב"א.

* * *

מעשה הצדקה ועובדת הצדקה

הרבי ישכר דוב קלוייזנר
- נחלת הר חב"ד אה"ק -

באגדת הקודש (ס"י י) כותב רבינו חזקן נ"ע: "אבל מי שהעביר עליו הדרכ' ח"ו כו' שגרע ערכו בח' המשכטו מה שהי יכול להמשיך מבחן' אלקתו והארת האור מאור א"ס ב"ה אילו هي שומר התורה בו, הרי מעות זה לא יוכל לתקן כי' א' בהמשכת האור עליון שלמעלה מהעולםויות כי' הנקי' חסד עילאה ורב חסד לפיו שמאיר ומתפשט בחוי' א"ס בל' גבול ומדחה כו', וכשהאדם ממשיכו למטה במעשיו ואתעדלית איזי אור עליון זה מאיר ומתפשט

תוך העולמות ומתקנו כל מעות כו'. אך כדי להמשיכו להайдר בעולמות עליונים ותחתונים צריך אתעדלית ממש בבחוי' מעשה דהינו מעשה הצדקה וחסד בלי גבול ומדה, דהיינו שהאדם משפייע רב חסד כו' ואינו נוטן גבול ומידה לנtinytu והשפעתו, כך הקב"ה משפייע אورو וטובו בבחוי' חסד עלאה הנקי רב חסד המPAIR בבחוי' א"ס בלי גבול ומדה תוך העולמות עליונים ותחתונים כו', ועייז' נתקנו כל הפגמים שפגם האדם בעונתו לעלה בעולמות עליונים ותחתונים כו' בצדקה שיוכל לפזר בלי גבול לתקו עונתו" וכו' עכ"ל.

והנה מיש אדה"ז ש"צריך אתעדלית ממש בבחוי' מעשה דהינו מעשה הצדקה וחסד בלי גבול ומדה", יש להבין, דלפי מה שכתב לנו באגרת (ס"י יב) הי' צ"ל "עובדות הצדקה" ולא "מעשה הצדקה". דמבראר שם החבדל בין "מעשה הצדקה" ל"עובדות הצדקה": ד"הנה אתעדליך לעורר גילוי הארה רבה והשפעה עצומה הניל מאור א"ס ב"ה לעשותות שלום הניל היא באתעדלית במעשה הצדקה והשפעת חיים חן וחסד ורוחמים למאן דלית לי מגראמי" כלום ולהחיות רוח שלפים כו'. והנה הצדקה הנמשכת מבחי' זו נקי' باسم מעשה הצדקה כי שם מעשה נופל על דבר שכבר נעשה או שנעשה תמיד נAMILA והיא דבר ההוויה ורגע תmid, וכן כאן הרי מדת החסד והרחמןות הوطבעה בנפשות כל בני ישראל מכבר כו'. אך לשון עבודה איןנו נופל אלא על דבר שהאדם עשה ביגעה עצומה נגד טبع נפשו רק שמבטל טbau ורצונו מפני רצון העליון ב"ה כגן ליגע עצמו בתורה ובתפילה עד מיצוי הנפש כו', אף כאן במצוות הצדקה ליתן הרבה יותר מטבח רחמןותו ורצונו כו'. וזה ש והי' מעשה הצדקה, גם הצדקה הנקי' בשם מעשה ולא בשם עבודה אעפ"כ באתעדלית אתעדליך מעורר גילוי אור א"ס ב"ה כו' ונעשה שלום במרומיי כו'. אך הצדקה בבחוי' עבודה הנה מאשר יקרה וגדלה מעתה מאוד מאד בהיותו מבטל טbau ורצונו הגוףני מפני רצון העליון ב"ה ואתכפיא ס"א ואיז אסתלק יקרה דקוב"ה כו', אי לזאת אין הרע יכול להיות עוד חוזר ונינור בקלות כ"כ מלאיו" כו'. עכ"ל.

ומעתה כיוון שמיירி כאן אדם ש"משפייע רב חסד כו' ואינו נוטן גבול ומדה לנtinytu והשפעתו כו' חסד בלי גבול ומדה כו' שיוכל לפזר בלי גבול לתקו עונתו", א"כ הי' צריך לקרוא לזה "עובדות הצדקה", ולא "מעשה הצדקה", כי לכראה

מיيري כאן מ"דבר שהאדם עושה ביגעה עצומה נגד טבע נפשו כו' בנסיבות הצדקה ליתן יותר מטבע רחמנותו ורצונו?"?

ונראה לומר בזה, אכן מיيري במי שהעביר עליו הדרך ח"ז, ולכן צריך לפזר צדקה בלי גבול לתקן עונותיו. - ו邇א אר אדה"ז: "וּמִשׁ המבזבז אל יבזב יותר מהחומר היינו דוקא למי שלא חטא או שתקן חטאינו בסיגופים ותעניתות כראוי לתקן כל הפגמים לעלה, אבל מי שצעריך לתקן נפשו עדיין פשיטה דלא גרעה רפואי הנפש מרפואת הגוף שאין בסוף נחשב וכל אשר לאיש יתן بعد נפשו כתיב" כו', עכ"ל. - והנה מי שמספר כסוף בלי גבולبعد רפואי הגוף אין עושה זאת ביגעה עצומה נגד טבע נפשו כמוובן, אלא אדרבה הוא דבר החוה ורגיל תמיד, א"כ כשי"כ בוגע לרפואת הנפש כדי לתקן כל הפגמים בודאי שאין זה בבחין "עובדיה" שמבטל טבעו ורצונו בזה, כי הרי עושה זאת למטרת ברורה כדי לתקן עונותיו, ולפייך מובן היטב מה כותב אדה"ז כאן "מעשה הצדקה", כי במצב כזה ח"ז שצורך לתקן הפגמים זה באמנת נקרא "מעשה הצדקה", משא"כ בסyi י"ב מיيري במי שלא העביר עליו הדרך ח"ז אלא שטבעו הוא לתת מעשר למשל א"כ נקי זה אצלו "מעשה הצדקה" ולתת חומר נקרא אצלו "עובדיה הצדקה", כי חומר בשבילו הוא דבר שעושה ביגעה עצומה נגד טבע נפשו וכו', וא"ש.

ולפייז מדויק מה שבסי י' מדבר בעניין נתינה בלי גבול ומזה, שיכל לפזר בלי גבול לתקן עונותיו, ואיןנו מוציא מאומה שזה ביגעה עצומה נגד טבע נפשו כו' עד מיצוי הנפש כו' ליתן הרבה יותר מטבע רחמנותו ורצונו כו' - ולאידך בסyi י"ב מדבר בעניין הצדקה שעושה נגד טבע נפשו ליתן הרבה יותר מטבע רחמנותו ורצונו וכו', אבל איןנו מדבר על פיזור הצדקה
בלאי גבול שאין הכספי נחשב וכל אשר לאיש יתן بعد נפשו וכו' - כי בסyi י' מדבר בעניין רפואי הנפש שאז אין הכספי נחשב, ומזר בלי גבול ממש כמו ברפואת הגוף, ואז גם אין בנתינותו ביגעה עצומה נגד טבע נפשו וכו' אלא אדרבה כן"ל, - משא"כ בסyi י"ב מיيري במי שלא העביר עליו הדרך ח"ז, א"כ אפילו שלא מפזר הצדקה בלי גבול, אלא שرك נותן הרבה יותר מטבע רחמנותו ורצונו, זה כבר נקרא "יגעה עצומה נגד טבע נפשו" כו'.

הערת המערכת: בכל הניל ראה באורך במאמר כי אדמור"ר הכהן, קונטראס כ"ז מנ"א תשמ"ז, ד"ה והי יעקב תשמעון.

* * *

בסוף סימן י' שם כתב אדה"ז: "וז"ש הנביא אחר החורבן והגלוות חסדי ה' כי לא תמננו וגו', פ"י לפי שלא תמננו שאין אנו תמיימים ושלמים בעלי שום חטא ופגם בנפש ובועלמות עליונות ע"כ צרכיכים אנו להתנהג בחסדי ה' שהם בעלי גבול ותכלית בו". וזהו שארז"ל אין ישראל נגאלין אלא בצדקה שייעשו גם הם אם יהיו פטורים מדינה כי אין בן דוד בא כו", עכ"ל.

והכוונה לארז"ל בסנהדרין (צ"א) ש"אין בן דוד בא עד שתכללה פרוטה מני הפיס" עכ"ל - והכוונה בזה, שכיוון דמיירי במני צורך לתקן נפשו שאז אין הכספי נחشب אצל ומפוזר בעלי גבול כמו גבי רפואת הנוף, א"כ ממילא נכללה פרוטה מן הכספי כמובן.

והנה בס"י "שיעורים בס' התגניא" חלק ד (עי' 1451) מסביר: "שלא תהי ר"ל אפילו פרוטה בכיס, ובכל זאת יתנו צדקה", עכ"ל, ואני יודע למה מפרש כך ולא פשוט יותר וכנ"ל, דהיינו שיפזרו צדקה בעלי גבול בשביב רפואת הנפש לכן כתוצאה מזו ממילא לא ושאר פרוטה בכיס. - ולדבריו, אם אין פרוטה בכיס מנין יתנו צדקה?

-ומ"ש "גם אם יהיו פטורים מדינה", הכוונה לבזבז יותר מחומש.

* * *

שׁוֹנוֹת

האם אכלו מצות ביצי"מ - עד קי"ס

הה' יצחק לוין
- תלמיד בישיבת-

בשה"ם תק"ע עי' עג מקשה "להבין החטעם שבפסח מצרים לא נצטו על אכילת מצה רק ביום הא' בלבד ומון يوم הא' עד יום חז' לא הוי" [כנצ"ל: היו] אוכלים מצה כלל וא"כ למה י hei עתה עניין קרי"ס דוקא אחר אכילת מצה בכל ו' ימים הקודמים".

ולפום ריחטה תמורה מ"ש ש"מנו يوم הא' עד יום חז' לא הוי אוכלים מצה כלל" וראה גם סידור רצוג. לקו"ש יז עי' 126 בשולי הגילוון.

ודוחק גדול לפרש שכונתו שלא נצטו על אכילת מצה, וראה גם שם עי' פ. וראה גם סידור רצוג.

* * *

רק יפה - דקליפה

הה' נהך רובין
- תלמיד בישיבת-

בתקדמה בספר נר מצוה ותוי"א וב מדובר אודות זה לעומת זה ואומר "לפי שירד שפע האלקי בזמן בית ראשון בגילוי אמונה אלקיי עיי הארנו והלוחות לנביים עיין כי למגנד זהה בסטי רק יפה בחיי אמונה זו רות כוזבות דنبيיאי השקר ונבייאי הבעל",

ולפום ריחטה התיבות "רק יפה" אין להם הינה. ואולי כאן טעות הדפוס פשוט שצ"ל: דקליפה [הינו שאנו כאן 2 תיבות אלא תיבה אחת ובמקום תיבת רק ב"ר" צ"ל רק ב"דלאית" ולהוסיף "ל" בין תיבת "דק" לתיבת "יפה"].

* * *

шופר המשכה - העלאה

הת' אברהם פרידמן
-תלמיד בישיבה-

בסה"מ תקס"ט ע' קסא אומר שבמצות יש העלות והמשכות
ומבאי דוגמאות ליה, מצות שחן העלות תרומות ומעשרות
וקרבנות וצדקה ומצוות שחן המשכות ציצית תפין סוכה שופר.

ולהעיר מס' נר מצוה ותו"א כו,א שם אומר והשופר הוא
העלאה.

* * *

ה' דברים שחשו בבי"ש

הת' נח שמחה דרוקמן
-תלמיד בישיבה-

במס' יומה כא,ב מונה ה' דברים שהיו בן מקdash ראשון לשני
ואלו הן ארון וכפרות וכרובים אש ושכינה ורוח הקודש ואורים
ותומים [ובבחובן הדברים ראה רשי' שם. כס"מ להל' ביהביה
רפ"ד].

בסידור שער התקיעות מביא ארון ונבואה [שהזו רוח הקודש
שבגמרה ראה ר"ח ורש"י יומא שם] אוית' כי ומפרש דחנה הארון
שבו הלוחות [וראה גם להלן... וכמו"כ הנבואה... וכמו"כ
אוית... ע"ש].

בלקויית ר"ה נז'ג (מאמר מקביל לסידור הניל) מביא ארון
וכפרת ונביים [ולכאורה זהו שינוי מגמי' הניל שם מדבר
אוזות הגילוי מלמעלה נבואה - ובלקויית כאן מביאו אוזות
האנשים - ונביים - ויש לעיין בלשון רש"י יומא שם ולהעיר
מלקו"ש יד ע' צב נסתלה רוח"ק, ומפרש... ע"ש.

בחקדמה לשער האמונה (ז'א) מביא ארון ולוחות ונבואה
תנית "לוחות" מובאת גם בסה"מ תקס"ה ח"ב ס"ע תשז. מאמרי
אדחה"ז במדבר ח"ב ע' תרלו ויש להעיר גם מתניתא פ"ג (עד,ב)
ובבית שני שלא ה' בו הארון ולוחות וראה גם שם בראש

הפרק]. ויש לעיין איפה מובא (ארון ז') לוחות בדר"ז) בהחמתה דברים.

וראה עוד בעניין השינוייםblk בלקויש כו ע' 179 הערת 51 ובשות"ג שם.

ויש לעורר מבה"ג הלי סופרים ירושלים תשנ"ב ע' תרג' שאיינו מונח "ארון".

* * *

ר"ש = רב ששת

הת' יהודה לייב שטין
-תנת"ל 77 קבוצה-

בספר אוח"ת על שה"ש ח"א ע' קיג מביא "וכמאמיר ר"ש אני לא צלינה דעתאי עד דלא אכילנא בשרא דתורה" עכ"ל שם. [ובהערות המוויל שם (בעי שס"ד לע' קיג) מגני צ"ל: ר"ן].

במס' בב"ק (עא,ב ועב,רע"א) מובא זה בשם ר' נחמן [אמנם התיבות אנחנו לא צלינה דעתאי ליתא שם, ויש לעיין اي' מקום כבודו] דלא אכלי בשרא דתורה.

ולהעיר מסה"מ תק"ע ע' סז יוזחו שאמר רב ששת עד דלא אכילנא בשרא דתורה לא צלינה דעתאי". [ובהערות המוויל לשם ר"ע רנבר לע' סז מעיר אוצ"ל: רב נחמן].

לפי זה משמע שתיבת ר"ש שבואה"ת. כוונתו לרבות [כמובן שעדיין יש לחפש איפה נמצא גי' צוז].

* * *

ונגогה לאש תהי

הת' שלמה חיים סגל
-תלמיד בישיבה-

בسو"ס אוית (קה"ת) נדפסו כללים ושאלות (הוספות ס"ע ז') ושם "בכל דבר השרש הוא האין כנאמר ונוגה לאש תהי שהاش

בעצמו איננו אור אפס שנמשך לתוכו אור. והאור עדיין איננו אש (ושמעתי ממנו שזהו סוד יחוד אור מים רקייע) והוא עדיין אין".

ולכארה הכוונה להפסוק בחבקוק ג, ד ונגה **אוור תהוי**.

* * *

תורות תלמידי הה"מ בספריו חב"ד

הרב אל"י מטוסוב
-חובב השכונה-

בשימוש למ"ש בಗליון קודם ע"ד תורות של ר"א המלאך המובאים בספריו חב"ד, נמשיך לציין להלן מכ"ם שנזכר מעוד תלמידי הה"מ.

הרה"ץ ר' אברהם קליסקער

א) בלקו"ת סוכות דף פא,ב זיל: ועד"ז יובן מה שביקש משה ליכנס לאرض כדי שיתקימו כל המצוות על ידו דייקה כדאיתנה בוגרמא ספריק דסוטה וחקשו בסוף ספר פרי הארץ על לשון ויתקימיו כולם על ידי דחווי לי למימר ואקיים כל המצוות כו', ולפי מ"ש א"ש כו'. ע"כ בלקו"ת. והוא באגרת הר"א מקליסק שנדפסה בסו"ס פרי הארץ.
 ב) בחוברת יגדיל תורה (ג.ג. שנה שלישית עי' שכת) נדפס מכתני הצע"ץ שהעתיק מאגרת הר"א מקליסק (נדפס באגרות בעל התניא סלה ושיין) ע"ד ביאור הפסוקים בפי יתרו בעניין הנהגת משה רבינו כי יהיה להם דבר ובא אליו וגוי וע"ד ביתן אנשים ליחידות לשאול בענינים גשמיים כו'.

[ובס' אגרות קודש של אדה"ז בע' תלा מצינו המו"ל שכונראה הטעם שנעתקו דברי הר"א מקליסק ע"י הצע"ץ הוא משומש בהם ביאור לדברי אדה"ז באגיה"ק סכ"ב ואגרות קודש אדה"ז ע' נג וAIL. ע"כ. ובאמת יש בזה משום חידוש כי כמעט ולא מצאנו דוגמתו בכל כתבי אדמור"ר הצע"ץ שייעתק עניין שלם מס' אחר כלשהו (בליל תוספת ביאוריו והגהותיוigril) ואפשר רישימה זו רשם הצע"ץ לעצמו ע"ד הרשימה המתחלת "ויגבה לבו בדרכי ה'" שנדפסה בספר אגרות קודש הצע"ץ ח"ב ע' קג שהיא מה שרשים

אדחצ"ץ לעצמו מהנהגתו ווחילוטותיו כו'. ועד"ז ברשימה זו שהי נוגע גם אליו בקבלתו אנשים ליחידות. והשווה צילומי הגוכי"ק בחוברת יגדיל תורה שם ע' שלא ובס' אגרות קודש שם ע' קנו-ז].

הרהור"ץ ר"א קארלינגר

א) באוה"ת שלח ע' תקכח ע"פ וה"ס עשן גוי כעשן הכבשן, כותב וז"ל כעשן הכבשן המעשה דרי אהרן קארלינגר ז"ל שצעק בלילה ר"ל עש ברענט ולא הי שריפה כלל ואמר עש ברענט הלב ממה שמתהוות תמיד מאין ליש זהו עניין הכבשן. ע"כ.

הרהור"ץ ר' אוריה פיבבל ב"ר אהרן

באוה"ת פ' ראה ע' תשו: בספר א' הנק' אור החכ' (דרוש לאלו דף צט,ג) ראייתי אלול גימטי בינה היינו תשובה כו'.

באוה"ת שמע"ץ ע' איתשעו: זהו שדיימו ב"ש חנוכה לפירות החג כי חנוכה ג"כ ח' ימים ובאה לתוךן בדרך הפריעה כו' וזהו מצוות נ"ח איש וביתו שם הו"י נקי איש, וביתו הוא שם אד' כ"כ ע"פ איש וביתו באו עיין בספר אור החכמה (פרק נז, סע"א) דנ"ז מעין פלוגתא דב"ש וב"ה.

הרהור"ץ ר"א מליזענסק

א) באוה"ת נה (פרק ג') דף תרמ"ב ז"ל: צחר, בס' נועם אלימלך פי' שע"י תיבות התפילה מהפך מצירוף צרה לצירוף צחר כו' ואפ"ל עוד כי בצירוף צחר נכלל ג"כ צירוף הצר כו' וגם צירוף רצה כו'.

וכן הובא עניין זה בהמשך תער"ב לכ"ק אדמור"ר מהורש"ב ח"א ס"ע קעג ואילך.

ב) באוה"ת חי"יש קטוב ז"ל: וכן פי' בנועם אלימלך עפרון מלשון עפר והוא העצלות והעצבות שנמשך מיסוד העפר שגורם ביטול לעבודת ה'.

וכן הובא באוה"ת חי"יש קיט, א.

ג) באוה"ת ויצא רכבב ע"פ ויקח לו יעקב מקל לבנה גוי:
בנעם לאימלך כתוב יפה מעין פ' זו ופי' ויעקב חי רועה את
צאן לבן בנותרות ששם בגלוות כו'.

ד) באוה"ת שם (פרק ה') תמסגב: שלשה עדרי צאן ע"ד ג'
בח"י נר"ג כן פ' בנעם אלימלך.

ה) באוה"ת ישב ער, בע"פ ויבא יוסף את דברתם רעה: דברתם
צלותא בחשי כי ופי' דברתם רעה היינו מה שמתפללים על הרעה
חו"יו כי"כ בספר נועם אלימלך.

ו) באוה"ת וארא עי קללה: וכן פ' בס' נועם אלימלך פ'
וארא עניין שאמר לעולמי ד'.

ז) באוה"ת תשא עי איתתתקלד מצין לנעם אלימלך פ' תשא
מעניין כיר נחשות.

ח) באוה"ת שמיini עי מה: בנעם אלימלך ס"פ שמיini כי
מפרשת פרסא מל' ופרשו השמלה דהנה השמים נבראו ע"י פרסא
כו'. ע"כ. וע"ש בהמשך הגדת הצ"צ ע"ז.

ט) באוה"ת בהר עי קפה ע"פ וכי תאמרו מה נאכל גוי מביא
דחקשו מאד הרימ אלשיך ואוית ונועם אלימלך מהו האריכות
כו'.

י) באוה"ת שלח עי תלט מביא מהנועם אלימלך ר"פ שלח ומעיר
ע"ז.

באוה"ת קרח עי תרצו ע"פ ויקח קרח זיל: ות"א ואתפליג
ובס' נועם אלימלך כתוב עניין יהיו רקייע ויהי מגביל זהו
ואתפליג והוא מהמבואר בזוהר כו'.

וכן הובא ונتابאר באורךה ע"ז בסה"ם תרכיז עי שיח. בהמשך
תער"ב ח"א עי רעת. ובטה"מ מלוקט (מכ"ק אדמוני ה"מ) ח"ג עי
רא. וראה ג"כ עוד ע"ז באוה"ת פ' קרח שם עי תשכג.

יא) אoha"ת בלק עק אילו: ובס' נועם אלימלך פ' קרח בריא
כ"י בעלי עסקים נקי יעקב וכשקבועים עתים ל תורה נקי דירתה

עראי אבל ת"ח שעוסקים תמיד בתורה נקי דירת קבוע והענין כמו
שנותי במ"א בסידור שער הקיש' כו'. ע"ש החמץ.

יב) באוה"ת בלבד עי אינב מצין לסי נועם ע"פ אריאנו ולא
עתה. ע"ש.

יג) באוה"ת דברים עי ז ע"פ אלה הדברים גוי, ז"ל: בנועם
אלימלך פי זו פי כל ישראל הוא רדם קרדון ועמ"ש בד"ה יונתי
בלקויית כו'.

וכן מובא מזה באוה"ת נצבים עי ארץ ע"ש ע"ז באריכות.

[הציונים האלה למקומות שהובא בהם הס' נועם אלימלך ורבים
הם מספרי המפתחות בספרiad אדמוי'ר הצ"ע. ואינם בשלימות ואפשר
ירושם בעז"ה בಗליונות הבאים].

החמצד יבוא בשאר הגילונות בעז"ה.

* = *

לזכות

הרה"ג הרה"ח והרה"ת

ר' אברהם יצחק ברוֹן

שליט"א

గערליצקי

לרגל יום הולדתו

ביום ד' יי"ד מרחשון הבעל"ט

לארכיות ימים ושנים טובות

שימלא השicity כל משאלות לבבו לטוב,

ושנוגה - בתוך כלל ישראל -

זעהן זיך מיטן רביין דא למתה והוא יגאלנו

*

נדפס ע"י

משתתפי השיעור - בשבת קודש

* * *

לזכות

חבר מערכת העורות וביאורים אהלי תורה

בשנות ה'תשי"ג - ה'תשנ"א

הת' הנعلاה הרב חייט מאיר שי הכהן כתה

לרגל בואו בקשרי השידוכים עב"ג תחיה

ביום א' ד' מרחשון ה'תשנ"ה

יה"ר שיבנה בנין עדי עד בית חב"ד אמרית בישראל

כרצוייך ולנוחיך כייך אדמונייך הכהנים

לזכות

הנגיד החסידי הידוע, תומך חשוב למערכת

הרה"ח הרה"ת ר' לוי שי מוצקין

לרגל האפשערעניש של בנו שי'

יה"ר שיגדילו בדרכיו אבותיו לתורה ולחופה ולמעש"ט

וירווה ממנה נח"ר כרצוי'ק ולנח"ר כי'ק אדמוני'ר הכהן

* * *